

УДК 657.1

Помулева В.М.

старш. викл. НУ «Запорізька політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ РЕЄСТРАЦІЇ ПЛАТНИКОМ ПДВ СУБ'ЄКТІВ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ

Спрощена система має низку переваг перед загальною системою оподаткування. Обираючи її, суб'єкти господарювання приймають рішення що-до вибору групи єдиного податку, при цьому не менш важливим є питання можливості зареєструватися платником ПДВ.

Норми Податкового кодексу України (далі - ПКУ) містять вимоги до процедури, а також термінів подання особою заяви в податкові органи для реєстрації його платником ПДВ в залежності від статусу платника податків і особливостей системи його оподаткування.

Деякі суб'єкти господарювання вважають, що у разі реєстрації платником єдиного податку, вони не є платником ПДВ. Проте, платником ПДВ можуть бути і підприємства, і фізичні особи – підприємці (далі – ФОП), як на загальній системі оподаткування, так і на спрощеній. Тобто, і ФОП, і юридична особа можуть бути платником ПДВ на третій групі спрощеної системи.

Згідно з правилами діючого податкового законодавства, особи, які перебувають на спрощеній системі оподаткування (платники єдиного податку) можуть обрати для себе групу і, відповідно, ставку єдиного податку, при якій буде додатково сплачуватися ПДВ або ж податкову ставку, при якій ПДВ вже включено до складу єдиного податку.

Для цілей оподаткування податком на додану вартість відповідно до п. 180.1 ст. 180 ПКУ платником податку, зокрема, є будь – яка особа, що зареєстрована або підлягає реєстрації як платник податку.

У разі якщо загальна сума від здійснення операцій з постачання товарів/послуг, що підлягають оподаткуванню ПДВ, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1000000 гривень (без урахування ПДВ), така особа зобов'язана зареєструватися як платник податку у контролюючому органі за своїм місцезнаходженням (місцем проживання), крім особи, яка є платником єдиного податку першої - третьої групи (ст. 181 ПКУ).

Застосування спрощеної системи оподаткування регламентовані главою 1 розд. XIV ПКУ. Згідно з п.п. 3 п. 297.1 ПКУ платники єдиного податку звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на додану вартість за операціями постачання, місце постачання яких розташоване на митній території

України, крім податку на дода-ну вартість, що сплачується фізичними особами та юридичними особами, які обрали ставку єдиного податку, визначену п.п. 1 п. 293.3 ст. 293 ПКУ (тобто 3% доходу), а також що сплачується платниками єдиного податку четвертої групи.

Між тим, якщо особа, яка відповідно до п. 181.1 ст. 181 ПКУ не є платником податку у зв'язку з тим, що обсяги оподатковуваних операцій відсутні або є меншими від встановленої суми (1 млн. грн.), вважає за доцільне добро-вільно зареєструватися як платник податку, така реєстрація здійснюється за її заявою (п. 182.1 ПКУ).

Проаналізувавши норми ПКУ, узагальнимо терміни подання заяви щодо реєстрації платником ПДВ до контролюючого органу. Так реєстрацій-на заява подається:

- не пізніше 10 числа календарного місяця, що настає за місяцем, в якому вперше досягнуто встановлене перевищення обсягу оподатковуваних операцій в 1 млн. грн. – за обов'язкової реєстрації (п. 183.2);

- не пізніше ніж за 20 календарних днів до початку податкового періоду, з якого такі особи вважатимуться платниками ПДВ та матимуть право на податковий кредит і складання податкових накладних – за добровільної реєстрації, та при добровільному переході зі спрощеної системи на сплату інших податків (п. 183.3, 182.1, 183.4);

- не пізніше 10 числа першого календарного місяця, в якому здійснено перехід на сплату інших податків і зборів - при обов'язковому переході зі спрощеної системи на сплату інших податків (183.4);

- не пізніше ніж за 15 календарних днів до початку календарного кварталу, в якому буде застосовуватися ставка єдиного податку, що передбачає сплату податку на додану вартість, тобто 3% доходу (п. 183.4)
- у разі добровільної зміни ставки єдиного податку відповідно до п.п. "б" п.п. 4 п. 293.8 ст. 293 ПКУ (платником єдиного податку третьої групи, який раніше обрав ставку єдиного податку в розмірі 5%). Простіше кажучи, при зміні ставки єдиного податку 5% на ставку 3%.

Таким чином, правила обов'язкової реєстрації платника ПДВ на платників єдиного податку першої - третьої групи не поширюються.

Втім, норми Податкового кодексу надають гнучкості підприємцям що-до змоги реєстрації платниками ПДВ - така реєстрація є добровільною і зумовлена лише обранням ставки ЄП 3 %.

Зареєструватися платником ПДВ можуть платники єдиного податку за ставкою 3% (як юридичні особи, так і фізичні особи – підприємці), а також платники єдиного податку четвертої групи.

Платники єдиного податку першої та другої груп (фізичні особи – підприємці), а також платники єдиного податку третьої групи, які сплачують єдиний податок за ставкою 5 %, не можуть бути платниками ПДВ.

Між тим, правила реєстрації в частині термінів подання заяви, на наш погляд, потребують уніфікації, що сприятиме зрозумілості законодавства.